

Avataruri și exigențe

Către Basile Munteanu

15 noiembrie 1926

Dragul meu,

Îți scriu cu întârziere pentru că (îți închipui), am avut aici mult de lucru. Temerile mele nu s-au dovedit de prisos și infamia s-a consumat.

Din ziare vei fi înțeles că am avut împotriva mea, cu violență, unanimitatea gazetarilor. A fost revolta sclavilor.

Partea proastă e că au avut dreptate. Teatrul Național a prezentat **Mioara** sub orice critică. Spectacolul era penibil. Eu nu am ajuns decât la repetiția generală și n-am putut obține, cu toate eforturile și amenințările, nici o amânare. Am căzut într-o adevărată cursă.

Acum de-abia mai încerc să pun lucrurile la punct, repetând în cabină cu actorii.

Voi face să apară săptămâna viitoare din nou *Cetatea literară*, ca să știu dacă infamia cinică își mai poate permite la noi totul.

Nu mă mai gândesc să vin la Paris. Nu găsesc în nime un pic de solidaritate măcar. Pentru cine să fac propagandă. Mi-e o silă imensă de toată prostia omenească în toate formele ei. – Chiar dacă mă voi reîntoarce la Paris, va fi fără nicio calitate, care să mă silească să devin complicele infamiei de aci.

Explică-i, te rog, trei Văcărescu necazurile mele și gândurile mele, transmite-i respectuoase sărutări de mână și spune-i că-mi amintesc cu bucurie, acum când sunt necăjit, de surâsul binevoitor pe care l-a avut pentru mine.

Scrie-mi, dragă Bazil, ce mai gândești, ce mai faci.

Camil Petrescu

P.S. Îi voi constitui societatea lui Gémier chiar zilele viitoare, dar eu nu voi mai participa personal, la nimic. Am să-i scriu.

Iubite Doamnă Storin,

1928

Te rog să comunic, prezentând scrisoarea de față D-lor codirectori ai companiei Bulandra–Manolescu–Maximilian–Storin, rugămintea de a-mi permite să retrag piesa **Danton** din repertoriul acestui teatru.

Cauza e că încredințându-mi-se acum conducerea unei reviste de critică literară și dramatică, (*Universul literar*, n.n.) cu un ton mai accentuat în acest sens decât cronică de informație dramatică cu care sunt însărcinat de ziarul *Argus*, mi-e teamă că aş putea ajunge față de elementele care compun trupa teatrului în situații pe care eu le-aș găsi normale, dar pe care domniile lor le-ar putea găsi delicate.

Vă mai rog să găsiți o modalitate ca să mă pot achita de obligațiile contractate față de acest teatru și să mi le comunicați.

Cu veche admirație și prietenie,
Camil Petrescu

Un articol trimis ziarului *Facla*

1938

PRIMIM:

Din partea dramaturgului Camil Petrescu, următoarele rânduri în legătură cu problema pieselor românești nejuocate.

Îmi cereți, bănuiesc după aluzia caricaturii, să răspund, arătând ce am de spus cu privire la absența îndelungată a lucrărilor mele de teatru din repertoriile scenelor românești, de aproape 7 ani, cu excepția **Actului venețian**, jucat acum 5 ani.

E foarte adevărat că **Suflete tari** nu s-au mai reluat din 1924 și de altfel nici atunci nu-și realizase întreaga serie de spectacole, căci această dramă n-a fost jucată defel în matineu. Sunt de altfel singurul autor al Teatrului Național care n-a figurat, niciodată, în spectacolele de matineu, care de obicei constituie – cele de duminică în deosebi – adevărate serii noi de spectacole.

E probabil însă că explicația acestei carențe e simplă. Nu se reiau după cât se pare decât lucrările bune.

Cât privește **Mioara**, ciopârțită de regie după cum știți a făcut 7 spectacole, în media legală, și a fost scoasă de pe afiș sub motivarea că a declarat-o presa proastă și cum pe afiș nu se admit lucrări slabe, chiar când sunt frecventate de public, tratamentul excluderii e deci perfect logic.

Mitică Popescu a fost jucată pe scena Teatrului Mic, în condiții lamentabile. Am oferit-o Teatrului Național spre reluare. Mi s-a spus că prima noastră scenă nu joacă piese trecute întâi pe scenele particulare. Am obiectat cazul precedent a lui **Prometeu**. Azi aș putea invoca **Gaițele** d-lui Alex. Kirilțescu.

Danton e într-adevăr primită în unanimitate și cu elogiile de Comitet. A fost amânată din pricina lipsei de fonduri pentru montare. Piese spectaculoase, jucate de atunci încoace, au fost probabil reprezentate „fără fonduri“.

Asta pentru trecut.

Despre prezent, deși legea îmi dă dreptul să cer reluarea oricăreia dintre lucrările mele și de asemenea permite reprezentarea lui **Danton** care a trecut prin Comitet, cred că de vreme ce figurez în acest comitet, o anumită eleganță îmi impune să renunț la orice inițiativă în această privință.

Al doilea motiv: Cred că în afară de întâmplătoare succese (tot așa de întâmplătoare ca și câștigurile la loterie) posibilitățile noastre actricești nu îngăduie decât reprezentarea lucrărilor de comedie. Și din acestea, un procent redus.

N-am niciun chef să scriu încă un **Fals tratat pentru uzul autorilor dramatici**.

Mai întrebați și pe alții...

Al d-voastră cu alese sentimente
Camil Petrescu